اخبار

پیش‌بینی صعودی رشد اقتصادی جهان

سازمان ملل پیش‌بینی رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۵ را به ۲.۸ درصد افزایش داد.

به گزارش ایسنا، سازمان ملل اعلام کرد: پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۵ به ۲.۸ درصد برسد که نسبت به برآورد قبلی ۲.۷ درصدی آخرین گزارش وضعیت اقتصاد جهانی و چشم‌انداز آن افزایش یافته است.

این سازمان افزود که اقتصاد در سال گذشته انعطاف‌پذیر بوده است و در سال ۲۰۲۶، رشد ۲.۹ درصدی مشاهده می‌شود. چشم‌انداز رشد اقتصادی سال ۲۰۲۵ برای ایالات‌متحده و چین از ۱.۷ درصد و ۴.۵ درصد به ۱.۹ درصد و ۴.۸ درصد افزایش یافت.

رشد در منطقه یورو و ژاپن ۱.۱ درصد و یک درصد در مقایسه با برآوردهای قبلی ۱.۳ درصد و ۱.۱ درصد کاهش یافته است.

بیزنس گزارش کرد، سازمان ملل انتظار دارد که رشد اقتصادی در سرتاسر جهان کم اما در کوتاه‌مدت پایدار باشد.

این سازمان توضیح داد اگرچه تورم در حال کاهش است، تشدید تنش‌های ژئوپلیتیکی و شوک‌های اقلیمی خطر افزایش مجدد فشارهای تورمی را به همراه دارد.

اختصاص ۶۰۵ میلیون مترمکعب گاز به بخش خانگی

سخنگوی شرکت ملی گاز ایران از اختصاص ۶۰۵ میلیون مترمکعب گاز طبیعی به بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء در روز جمعه (۲۱ دی) خبر داد و گفت: این مقدار نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۰ درصد افزایش یافته است.

به گزارش ایسنا به نقل از وزارت نفت، سیدحسن موسوی با بیان اینکه کل گاز طبیعی تحویلی به شبکه سراسری در روز جمعه ۸۶۸ میلیون مترمکعب بوده است، اظهار کرد: سهم بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء ۷۰ درصد از کل گاز طبیعی تحویلی به شبکه سراسری بوده که نسبت به روز مشابه پارسال افزایش ۱۰ درصدی داشته است. پس از برودت هوا و پیش‌بینی کاهش دما، مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری، محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت و جمعی از مسئولان کشور با هدف مصرف بهینه و تأمین سوخت زمستانی با انتشار پیام‌های تصویری یا مکتوب از مردم برای مشارکت در پویش «۲ درجه کمتر» دعوت کردند.

آیین نامه واردات خودرو ابلاغ شد

آیین نامه اجرایی واردات خودروهای کارکرده و نو به گمرکات کشور ابلاغ شد.

به گزارش خبرگزاری مهر، به منظور اجرای آئین نامه واردات خودرو، علیرضا صدری خواه، مدیرکل دفتر واردات گمرک جمهوری اسلامی ایران طی نامه‌ای از طرف نهاد ریاست جمهوری، آئین نامه اجرایی بند (ت) تبصره ۹ ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور را ابلاغ کرد.

در متن ابلاغیه آئین نامه واردات خودرو آمده است: «به پیوست تصویر تصویب نامه شماره ۱۳۴۱۳۱ ت ۶۲۶۸۳ ه مورخ چهارم آذر ماه ۱۴۰۳ هیئت وزیران با موضوع آئین نامه اجرایی بند (ت) تبصره (۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور در خصوص واردات انواع خودروهای سواری نو و کارکرده با عمر کمتر از پنج سال جهت بهره برداری و اقدام لازم ارسال می‌شود.»

شاخص کل ۳ میلیونی می‌شود؟

یک گام تا رکوردزنی تاریخی بورس

گروه اقتصاد - حسین مرید کارشناس بازار سرمایه معتقد است که تغییرات مثبت در بازار سرمایه، از جمله اقبال به نمادهای کوچک و افزایش نرخ دلار نیمایی، نشان‌دهنده روند صعودی بازار سرمایه است.

در حال حاضر هیچ‌مانعی در مقابل بازار سرمایه‌وجود ندارد و بازار هم از دید دلاری جذاب است و هم از دیدمفاهیم فاندامنتال در شرایط مناسبی‌قرار دارد و رسیدن به شاخص ۳ میلیونی‌اصلاً دور از ذهن و غیر قابل دسترس‌نیست

حسین مرید، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادآنلاین بیان کرد: در چند هفته اخیر شاخص کل بازار سرمایه رشد خوبی را تجربه کرده بود اما شاخص هم وزن جامانده بود.

به گزارش اقتصادآنلاین، وی ادامه داد: نمادهای کوچک و متوسط بازار نسبت به نمادهای بزرگ و شاخص ساز بازار سرمایه مثل گروه‌های پالایشی، خودرویی و بانکی از اقبال کمی برخوردار بودند.

حسین مرید در ادامه افزود: با افزایش نرخ دلار نیمایی صنایع بزرگ بازار که صادرات محور بودند رشد بالایی را تجربه کردند؛ ولی شرایط الان از نظر بنیادی مدتی است عوض شده یعنی یک سری از نمادهای کوچک و مستعد بازار سرمایه مثل گروه‌های دارویی و لاستیکی که رشد بالایی را در بازار به دست نیاورده بودند به دلیل افزایش نرخی که پیدا کردند مورد اقبال سرمایه‌گذاران قرار گرفتند.

حسین مرید در خصوص خروج پول از نمادهای شاخص‌ساز گفت: پول از نمادهای بزرگ و شاخص ساز خارج شده و به سمت نمادهای کوچک رفته است. بنابراین پول از بازار سرمایه خارج نمی‌شود؛ بلکه از یک صنعت به صنعت دیگر می‌رود که خیلی به نفع بازار سرمایه خواهد بود.

مانع جدی در راه فتح شاخص ۳ میلیونی وجود ندارد

حسین مرید در خصوص احتمال ورود شاخص کل به کانال ۳ میلیونی گفت: در حال حاضر هیچ مانعی در مقابل بازار سرمایه وجود ندارد و بازار هم از دید دلاری جذاب است و هم از دید مفاهیم فاندامنتال در شرایط مناسبی قرار دارد و رسیدن به شاخص ۳ میلیونی اصلاً دور از ذهن و غیرقابل‌دسترس نیست مگر اینکه ریسک بزرگی بر بازار سرمایه غلبه کند.

حسین مرید در خصوص ریسک‌هایی که بازار سرمایه را تهدید می‌کنند گفت: در حال حاضر دو ریسک مهم و حساس پیشروی بازار سرمایه است. یکی ریسک سیاسی که باتوجه‌به بازگشت دوباره ترامپ به کاخ سفید باید دید که سیاست‌ها به چه شکلی خواهد بود.

وی افزود: در زمان دوره اول ریاست‌جمهوری ترامپ بازار سرمایه به آلترناتیو دولت دوازدهم برای تامین کسری بودجه‌اش در آن برهه زمانی تبدیل شد.

حسین مرید ریسک بعدی را نرخ بهره دانست و گفت: مسئله بعدی نرخ بهره است که طبق صحبت‌هایی که شده نرخ بهره باید کاهش یابد و اگر نرخ بهره کاهش پیدا کند این روند صعودی بازار سرمایه ادامه‌دار خواهد بود و اگر بانک مرکزی بخواهد سیاست انقباضی دیگری را اتخاذ کند این می‌تواند یک تهدید برای بازار سرمایه باشد.

این کارشناس بازار سرمایه در ادامه گفت: بازار سرمایه در این ۴ سال اخیر به‌اندازه کافی اصلاح و استراحت داشته و الان نوبتی هم باشد نوبت بازار سرمایه است که رشد کند.

برای بازار ارز توافقی سال‌ها فریاد زدیم

حسین مرید کارشناس بازار سرمایه در خصوص بازار ارز توافقی گفت: بازار ارز توافقی را ما سال‌ها فریاد زدیم و توضیح دادیم که با ارز نیمایی در حق صنعتگران کشور دارد اجحاف بزرگی می‌شود. اینکه صنعتگر بیاید دلار حاصل از صادرات کالایش را با نرخ دلار نیما که بسیار پایین‌تر از نرخ دلار بازار آزاد است بفروشد ادامه فعالیت را برای تولیدکنندگان بسیار سخت می‌کند و این تاثیرش ابتدا در میان‌مدت خواهد بود. مرید در ادامه اضافه کرد: صورت‌های مالی شرکت‌ها گویای همه چیز است که می‌تواند روی ارزندگی بازار اثر بگذارد و این یکی از سیاست‌های اقتصادی مثبت دولت چهاردهم بود که انتظار چند ساله ما را از دولت‌های قبلی را سرانجام عملیاتی کردند.

حسین مرید در پایان گفت: یکی از محرک‌های بازار سرمایه همین بازار ارز توافقی بوده است. یعنی بخشی از بازار که صنایع صادرات محور هستند، زمانی که آن‌ها می‌توانند دلار خود را با قیمتی بالاتر از گذشته و نزدیک به بازار آزاد بفروشند قطعاً در صورت‌های مالی آن‌ها مؤثر خواهد بود و این مسئله روند مثبت و صعودی شرکت‌ها را تضمین می‌کند.

آخرین تغییرات در بازار طلا و ارز

صدای پای ترامپ در بازار طلا به گوش رسید

بازار طلا و سکه در حالی به استقبال اولین روز هفته می‌رود که روند صعودی قیمت‌ها در روزهای پایانی هفته گذشته توجه معامله‌گران را به خود جلب کرده است. افزایش نرخ دلار و صعود قیمت طلای جهانی از مهم‌ترین عوامل تقویت بازار بوده و معامله‌گران همچنان منتظر تحولات جدید برای ارزیابی مسیر آینده‌هستند.

به گزارش اقتصادنیوز، بازار طلا و سکه در حالی به سراغ معاملات اولین روز هفته می‌رود که قیمت‌ها در روز پنجشنبه به مسیر افزایشی خود ادامه دادند و همچون روزهای قبل روند صعودی را حفظ کردند. در این میان، دلار یک کانال رشد کرد و سکه امامی نیز در محدوده ۵۶ میلیون تومان نوسان داد.

با این حال، قیمت طلای جهانی معاملات روز جمعه را در ۲۶۸۴ دلار آغاز کرد و سپس با روند صعودی تا محدوده ۲۶۹۷ دلار بالا رفت. قیمت این فلز گرانبها در لحظه نگارش این گزارش به ۲۶۹۰ دلار رسیده است.

قیمت طلای آبشده هم معاملات روز پنجشنبه را با نرخ ۲۲ میلیون و ۶۱۹ هزار تومان آغاز کرد و در ادامه با در پیش گرفتن مسیر صعودی، ۲۲ میلیون و ۹۲۵ هزار تومان خرید و فروش شد. قیمت طلای آبشده با ادامه روند صعودی وارد کانال ۲۳ میلیون تومان شد و ۲۳ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان قیمت خورد. هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز پنج میلیون و ۳۳۲ هزار تومان خرید و فروش شد.

از سوی دیگر، قیمت سکه امامی نیز معاملات را با نرخ ۵۶ میلیون و ۲۰۰ هزار استارت زد و سپس با افزایش، ۵۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان معامله شد. نیم سکه و ربع سکه هم به ترتیب ۳۱ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و ۱۷ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان نرخ گذاری شد و سکه گرمی هم هشت میلیون و ۹۰۰ هزار تومان قیمت خورد.

براساس بررسی اقتصادنیوز، بازار طلا و سکه در هفته گذشته با نوسانات نامنظم همراه بود و در حالی که ارزش طلای جهانی ۱٫۵ درصد افزایش یافت و دلار نیز روند صعودی داشت، قیمت طلا و سکه تغییر محسوسی نداشت و حتی قیمت سکه امامی و ربع سکه کاهش یافت.

در این میان، طلای آب‌شده با رشد ۱٫۰۹ درصدی، بیشترین افزایش را در میان محصولات ثبت کرد. اما این رشد اندک باعث شد حباب آن تا حدود ۹۰ هزار تومان کاهش یابد. همچنین، کاهش قیمت سکه امامی موجب شد حباب این فلز گرانبهای داخلی به ۱۰ درصد برسد، در حالی که حباب ربع سکه در محدوده ۳۸ درصد باقی ماند.

با این همه، براساس پیگیری اقتصادنیوز از معامله گران فنی، قیمت طلای آبشده در حال حاضر در محدوده ۲۲ میلیون و ۶۵۰ هزار تومان قرار دارد. با توجه به روند نزولی قیمت طلای جهانی، اگر قیمت به زیر ۲۲ میلیون و ۶۵۰ هزار تومان حرکت کند، مرز حمایتی ۲۲ میلیون و ۱۰۰ هزار تومان در دسترس است. از سوی دیگر، در صورت ادامه روند صعودی، سطح مقاومتی بعدی طلا در ۲۲ میلیون و ۳۵۰ هزار تومان قرار دارد.

فعالان بازار نیز معتقدند سکه امامی در حال حاضر با قیمت ۵۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان معامله می‌شود و با توجه به نوسانات اخیر، اگر سکه به زیر مرز ۵۶ میلیون تومان سقوط کند، احتمال کاهش بیشتر تا سطح حمایتی ۵۵ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان وجود دارد. اما اگر سکه بتواند بالای مرز ۵۶ میلیون و ۸۵۰ هزار تومان تثبیت دهد، به سمت هدف مقاومتی ۵۷ میلیون تومان حرکت خواهد کرد.

بازار طلا و سکه تحت تأثیر عوامل مختلفی از جمله نوسانات نرخ دلار، قیمت طلای جهانی، انتظارات تورمی و تحولات سیاسی قرار دارد و رویدادهایی مانند تحلیف رؤسای جمهور ایالات متحده نیز به دلیل تأثیر بر بازارهای بین‌المللی می‌توانند بر روند این بازار اثرگذار باشند.

تحلیف دونالد ترامپ در ۲۰ ژانویه، با توجه به سیاست‌های غیرمتعارف و پیش‌بینی‌ناپذیری دوران ریاست جمهوری وی، احتمالاً موجب افزایش حساسیت بازارهای جهانی و داخلی خواهد شد. سیاست‌های اقتصادی ترامپ، از جمله کاهش مالیات‌ها و افزایش هزینه‌های دولتی، ممکن است انتظارات تورمی را تقویت کند و به رشد قیمت طلا منجر شود.

از سوی دیگر، اگر این رویداد منجر به تضعیف دلار در بازارهای جهانی شود، بازار داخلی نیز با افزایش تقاضا برای طلا و سکه به‌عنوان دارایی امن مواجه خواهد شد. در ایران، معامله‌گران معمولاً با پیش‌بینی اثرات جهانی چنین رویدادهایی، تمایل به خرید طلا و دلار پیدا می‌کنند که این رفتار می‌تواند موجب رشد کوتاه‌مدت قیمت‌ها شود. بنابراین، تحلیف ترامپ می‌تواند به‌عنوان عاملی محرک برای افزایش قیمت‌ها در بازار طلا و سکه عمل کند، اما پایداری این روند به عوامل داخلی مانند سیاست‌های ارزی و نوسانات دلار بستگی خواهد داشت.

اخبار

تنظیم گری و شفافیت در هوش مصنوعی ضروری است

مدیر فناوری اطلاعات بانک توسعه صادرات ایران گفت: با توجه به گستردگی دامنه استفاده از هوش مصنوعی در حوزه های مختلف اعم از بانکداری، بیمه، بهداشت و درمان و حمل و نقل، نیاز به رگولاتوری و شفافیت در این حوزه بیش از گذشته ضروری است.

به گزارش روابط عمومی بانک توسعه صادرات ایران، ضیا بهشتی فرد مدیر فناوری اطلاعات این بانک با اعلام این مطلب در نشست تخصصی« ابرمسائل حقوقی و تنظیم گری هوش مصنوعی دهمین همایش تراکنش ایران، افزود: اگرامروز رگولاتوری در سامانه هایی با مدیریت یک کاربر انجام می شود؛ در مدل های هوشمند، این خود محصول است که تصمیم ساز و در بسیاری موارد تصمیم گیر است.

وی با تاکید بر سرعت بالای توسعه هوش مصنوعی و فناوری های نوین، گفت: آمارها نشان می دهد ۷۵ درصد بانک ها از انواع مدل های هوش مصنوعی استفاده می کنند و ۲۲ درصد هزینه های عملیاتی خود را با استفاده از این نوآوری کاهش داده اند.

مدیر فناوری اطلاعات بانک توسعه صادرات ایران، چالش های تنظیم گری هوش مصنوعی را بالا دانست و اظهارداشت: ما در ابتدای راه هستیم و عمده مساله ما این است که چگونه می توان به تصمیمی که توسط هوش مصنوعی گرفته می شود، اعتماد کرد.

بهشتی فرد یادآور شد: تجربیات جهانی در حوزه تنظیم گری هوش مصنوعی در حال به روز رسانی است و سیاستگذاری ها برای تبیین مقررات و قوانین، کاملا به نگرش حاکمیت آن کشوربه این مدل از نوآوری ها مربوط می شود و در برخی کشورها سختگیرانه و برخی دیگر برخورد آسانگیرانه تری با این موج دارند.

وی با بیان اینکه باید رویکرد کلان کشور در قبال هوش مصنوعی و سایر تکنولوژی های نوین مشخص شود گفت: این موضوع که ما در حوزه هوش مصنوعی بهره بردار هستیم و زیر ساخت های فناورانه را نداریم، زمینه بروز چالش های اساسی را ایجاد می کند و لازم است پیش از وقوع بحران، رویکرد خود را مشخص کنیم.

بهشتی فرد نداشتن رگولاتوری را از داشتن رگولاتوری بد، بهتر دانست و گفت: لازمه تبیین مقررات و طراحی رگولاتوری مطلوب درهوش مصنوعی، همکاری عناصر و نهادهای تاثیرگذار و تعامل همگرا با یکدیگر است.

به گفته مدیر فناوری اطلاعات بانک توسعه صادرات ایران از آنجایی که فناوری های نوین در گذر زمان به روز رسانی می شوند، نیازمند تنظیم گری پویا و داینامیک هستیم.

بهشتی فردگفت: باید از عملکرد بخشی در این حوزه پرهیز کرد؛ جمع بندی و طراحی شاخص های تنظیم گری هوش مصنوعی باید توسط کمیته های تخصصی انجام بپذیرد.

گفتنی است نشست تخصصی ابرمسائل حقوقی و تنظیم گری هوش مصنوعی با حضور بهشتی فرد مدیر فناوری اطلاعات بانک توسعه صادرات ایران ، شهره طباطبایی مدیر گروه هوش مصنوعی شرکت خدمات انفورماتیک، محمدحسین هاشمی نژاد، مدیرعامل شرکت مدیریت و توسعه فناوری آرمان (دبیر نشست) و محمد صبری مدیرعامل شرکت دیبا رایان، برگزار شد؛ اعضای پنل در گفتگو با یکدیگر، چالش ها و موانع تنظیم گری هوش مصنوعی و مقررات و قوانین پیرامون این فناوری نوین را بررسی کردند.

«ایران پتروکم ۱۴۰۳» با حضور بانک صادرات ایران در جزیره کیش برگزار می‌شود

دومین همایش و نمایشگاه بین‌المللی ایران پتروکم ۱۴۰۳، با شعار «حمایت از تولید دانش‌بنیان با تمرکز بر جهش تولید» از تاریخ ۲۲ تا ۲۴ دی‌ماه ۱۴۰۳ با مشارکت بانک صادرات ایران و شرکت‌های زیرمجموعه در جزیره کیش برگزار می‌شود.

به گزارش روابط‌عمومی بانک صادرات ایران، این نمایشگاه به عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای صنعت پتروشیمی کشور، با حضور فعالان صنعت پتروشیمی و مجموعه شرکت صنایع هلدینگ خلیج‌فارس ۲۲ تا ۲۴ دی‌ماه سال جاری، از ساعت ۱۷ تا ۲۲ در مرکز نمایشگاه‌های بین‌المللی جزیره کیش میزبان علاقه‌مندان خواهد بود و بانک صادرات ایران و شرکت‌های ابزاری زیرمجموعه نیز با برپایی غرفه در این نمایشگاه، آخرین توانمندی‌ها و محصولات نوین خود را برای پشتیبانی از صنعت نفت، گاز و پتروشیمی ارائه خواهدکرد.

در این رویداد علاوه بر نمایش توانمندی‌های داخلی و معرفی محصولات نوآورانه، پنل‌های تخصصی با حضور کارشناسان و فعالان این حوزه برگزار خواهد شد و بانک صادرات ایران به‌عنوان یکی از بانک‌های عامل در تأمین مالی زنجیره تأمین در صنعت پتروشیمی، همکاری و تعامل خود با شرکت‌ها و فعالان این صنعت را در دستور کار دارد.

ایران چگونه از طریق ناوگان سایه نفت تحریمی خود را می‌فروشد؟

افشای ۱۰ هزار ای‌میل شرکت نفتکش ایرانی

رویترز با انتشار گزارشی مدعی شده است به‌رغم مشکلات و تحریم‌های بین‌المللی علیه صنعت نفت ایران، روند صادرات نفت ایران از طریق راه‌های پیچیده ادامه دارد. رویترز اطلاعات گزارش را از طریق هک کردن بیش از ۱۰ هزار ایمیل از شرکت تندر صحرا به دست آورده است.

به گزارش تجارت نیوز، تحریم‌های آمریکا علیه صنعت نفت ایران، ایران را در شیوه فروش نفت ایران دچار مشکلات فراوانی کرده است. ایران با استفاده از شبکه‌ای پیچیده از شرکت‌ها، کشتی‌ها و روش‌های غیرشفاف، تجارت نفت را تداوم می‌بخشد. این تجارت، اقتصاد نفتی ایران را زنده نگه داشته است.

بر اساس گزارشی که رویترز منتشر کرده، یکی از ابزارهای کلیدی ایران در دور زدن تحریم‌های نفتی، شرکت «تندر صحرا» مستقر در تهران است. این شرکت که در ظاهر به عنوان یک شرکت پیمانکاری در حوزه نفت و گاز معرفی می‌شود، در واقع شبکه‌ای از نفتکش‌ها و کشتی‌های سایه‌ای را مدیریت می‌کند که نفت ایران را به صورت پنهانی به بازارهای جهانی می‌رساند. «تندر صحرا» به ناوگانی از کشتی‌های ناشناس یا کشتی‌هایی با هویت‌های جعلی متکی است که نفت ایران را از طریق انتقال کشتی به کشتی (STS) به خریداران در آسیا، عمدتا چین، تحویل می‌دهند. این نفتکش‌ها معمولاً سیستم شناسایی خودکار (AIS) خود را خاموش می‌کنند یا اطلاعات موقعیت‌یابی جعلی ارسال می‌کنند تا ردیابی نشوند.

در دوره‌ای که ایمیل‌های هک‌شده تندر صحرا از سوی گروه «پرانا نتورک» فاش شد، این شرکت حدود ۲۰ میلیون بشکه نفت صادر کرد که ارزش آن طبق میانگین قیمت بازار در سال ۲۰۲۳، حدود ۱.۷ میلیارد دلار برآورد می‌شود. صادرات نفت ایران در سال ۲۰۲۳ بالغ بر ۵۳ میلیارد دلار بود که این رقم در سال ۲۰۲۴ به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۱۸ رسید.

نقش نفتکش‌ها در شبکه انتقال نفت ایران

طبق گزارش رویترز، تندر صحرا از ناوگانی متشکل از ۳۴ نفتکش استفاده می‌کند که به طور مداوم بین خلیج فارس، آسیا، آمریکای لاتین و روسیه در حرکت هستند. نفتکش‌هایی مانند «رمی» و «ون‌یائو» نقش مهمی در این عملیات دارند. کشتی«دون»، که یک نفتکش بسیار بزرگ است، قادر به حمل ۲.۲ میلیون بشکه نفت است و معمولاً نفت خام را از کشتی‌های کوچک‌تر مانند «رمی» دریافت می‌کند. در برخی موارد، کشتی‌ها نه‌تنها با نام و رنگ جدید به دریا بازمی‌گردند، بلکه حتی اسناد بارگیری، گواهی مبدأ و سایر مدارک مرتبط با محموله‌ها جعل می‌شود تا منشاء نفت به کشورهای دیگر مانند عراق یا مالزی نسبت داده شود. این تکنیک‌ها به ایران اجازه می‌دهد نفت خود را در بازار جهانی با نام دیگری بفروشد.

انتقال‌های پیچیده و مخفیانه در آب‌های بین‌المللی

بر اساس ایمیل‌های فاش‌شده، نفتکش «رمی» اغلب از نام جعلی استفاده می‌کرد تا نفت ایران را حمل کند. در یک مورد خاص، در مارس ۲۰۲۳، رمی ۷۵۸ هزار بشکه نفت را در تنگه مالاکا از کشتی دیگری به نام «Shanaye Queen» منتقل کرد. سیستم شناسایی خودکار کشتی«Shanaye Queen» در آن زمان موقعیت جعلی ۲۵۰ کیلومتر دورتر را نشان می‌داد، اما تصاویر ماهواره‌ای حاکی از آن بود که این کشتی در کنار رمی قرار داشته است.

این نوع جعل اطلاعات، که به عنوان «AIS spoofing» شناخته می‌شود، یکی از روش‌های رایج در شبکه نفتکش‌های سایه‌ای است. این تکنیک باعث می‌شود به نظر برسد کشتی‌ها در حال حرکت در مسیرهای غیرمنطقی هستند یا به طور غیرعادی در یک مکان ثابت مانده‌اند.

علاوه بر جعل مکان کشتی‌ها، شبکه تندر صحرا اسناد مختلفی مانند بارنامه‌ها و گواهی‌های مبدأ را جعل می‌کند. در یک نمونه، تندر صحرا از اسناد جعلی عراقی برای صادرات نفت ایران استفاده کرد. اما مقامات عراقی پس از بررسی اسناد اعلام کردند این مدارک بسیار ضعیف و غیرقابل قبول هستند و هیچ سابقه‌ای از بارگیری نفت از بندرهای عراق برای محموله مورد نظر وجود ندارد.

حمایت از روسیه و ونزوئلا

ایران تنها کشوری نیست که از این شبکه استفاده می‌کند. تندر صحرا همچنین برای کمک به صادرات نفت از کشورهای تحریم‌شده دیگر مانند روسیه و ونزوئلا وارد عمل شده است. طبق ایمیل‌های فاش‌شده، کشتی‌های این شبکه، نفت خام روسیه و ونزوئلا را نیز حمل کرده‌اند و این نفت‌ها عمدتاً به چین ارسال شده است. در آگوست ۲۰۲۲، یکی از نفتکش‌های این شبکه با نام «ون‌یائو» ۱.۹ میلیون بشکه نفت خام ونزوئلا را بارگیری کرد. این کشتی پس از بارگیری به مدت دو هفته در ساحل برزیل لنگر انداخت و سپس به سمت چین حرکت کرد. در نمونه‌ای دیگر، در کریسمس ۲۰۲۳، نفتکش «رمی» ۱.۰۵ میلیون بشکه نفت روسیه را از نفتکش «اومبا» در مورمانسک روسیه بارگیری کرد. این نفت برای شرکت گازپروم، یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان نفت روسیه، حمل می‌شد و خریدار نهایی آن شرکت ملی نفت چین بود.

پاسخ مقامات بین‌المللی

گرچه ایالات متحده در آوریل ۲۰۲۳ شرکت تندر صحرا را تحریم کرد، بسیاری از کشتی‌های این شبکه همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهند. تاکنون ۲۱ کشتی از این ناوگان از جانب آمریکا تحریم شده است، اما ۱۳ کشتی همچنان خارج از لیست تحریم‌ها قرار دارند.

مقامات چینی در پاسخ به سوالات رویترز اعلام کردند از فعالیت تندر صحرا در چین اطلاعی ندارند و بار دیگر گفتند با تحریم‌های یک‌جانبه ایالات متحده مخالف هستند.

افشاگری‌های اخیر نشان می‌دهد چگونه ایران با استفاده از شبکه‌های غیرشفاف و روش‌های پیچیده، توانسته تحریم‌های غرب را دور بزند و نفت خود را به بازارهای جهانی صادر کند. این شبکه‌ها نه‌تنها به ایران اجازه می‌دهند اقتصاد خود را زنده نگه دارد، بلکه به سایر کشورهای تحریم‌شده مانند روسیه و ونزوئلا نیز کمک می‌کنند.

با افزایش فشارهای بین‌المللی، به نظر می‌رسد ایران همچنان به توسعه این شبکه‌های سایه‌ای ادامه می‌دهد تا تجارت نفت خود را حفظ کند و منابع مالی مورد نیازش را تامین کند.

آینده صادرات نفت ایران چگونه می‌شود؟

چین بزرگ‌ترین خریدار نفت ایران است و به طور مداوم از تحریم‌های آمریکا سرپیچی می‌کند. در سال ۲۰۲۴، حدود ۹۱ درصد از صادرات نفت ایران به چین اختصاص داشت که نسبت به سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است. چین بارها اعلام کرده تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا را غیرقانونی می‌داند و به تعاملات اقتصادی خود با ایران ادامه می‌دهد.

بخش عمده‌ای از نفت ایران به پالایشگاه‌های مستقل چین موسوم به «تی‌پات» منتقل می‌شود که کمتر تحت تاثیر فشارهای سیاسی قرار دارند. چراکه این پالایشگاه‌ها خصوصی هستند و از سیاست‌های رسمی دولت چین و قوانین بین‌المللی مصون هستند. از این رو، این پالایشگاه‌ها نقش مهمی در ادامه صادرات نفت ایران ایفا می‌کنند.

با وجود موفقیت ایران در صادرات نفت، موانعی نیز وجود دارد. اخیراً برخی از بندرهای چین، از جمله بندر شاندونگ، اعلام کرده‌اند که ورود نفت‌کش‌های تحت تحریم آمریکا ممنوع است. این اقدام می‌تواند بخشی از صادرات نفت ایران را مختل کند و درآمدهای این کشور را تحت تاثیر قرار دهد. البته گزارش رویترز نشان می‌دهد ایران برخی از محموله‌های صادراتی خود را با نفتکش‌هایی که به اسم ایران فعالیت نمی‌کنند انجام می‌دهد.

این بدان معناست که شاید صادرات ایران به همین شیوه ادامه پیدا کند. با این حال، ایران همچنان از راه‌های جدید برای مقابله با این محدودیت‌ها استفاده می‌کند. شبکه‌ای از کشتی‌ها و شرکت‌های پوششی که در نقاط مختلف جهان مستقر هستند، به ایران کمک می‌کنند این چالش‌ها را مدیریت کند. ایران با استفاده از شبکه‌های پیچیده، توانسته تحریم‌های شدید نفتی را دور بزند و به صادرات نفت خود ادامه دهد. این درآمدها برای اقتصاد ایران حیاتی است. با این حال، آینده صادرات نفت ایران همچنان به تحولات سیاسی بین‌المللی، به‌ویژه در آمریکا و چین، بستگی دارد.